

Referat fra møte i faglig råd for Frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign (FRFBIE)

Dato: 23.oktober 2025 kl 12.00-13.45

Sted: Digitalt

Medlem	Varamedlem	Deltar i møtet
Arbeidstakersiden		
Janne Ottersen Fraas, LO Fagforbundet	Vivian Jacobsen, LO Fagforbundet	Janne Ottersen Fraas
Eva Sharp, LO Fagforbundet	Per Ragnar Karlsen, LO Fagforbundet	Eva Sharp
Kim Visnes, LO Handel og kontor	Silje Kjellevik Norheim, LO Handel og kontor	
Arbeidsgiversiden		
Jan Kristian Pettersen, NHO Service og handel (NFVB)	Stine Therese Gislerud, NHO Service og handel (NFVB)	Jan Kristian Pettersen
Mirja Rahm, Virke		Mirja Rahm
Anita Hope, NHO Service og handel	Karina Haugberg, NHO Service og handel	Anita Hope
Skoleeier		
Synnøve Dolven, KS	Olav Horne, KS	Synnøve Dolven
Cecilie Bang Donali, KS	Knut Kristensen, KS	Cecilie Bang Donali
Lærerorganisasjon		
Trond Halvorsen, Utdanningsforbundet	Hanne Tøftum, Utdanningsforbundet	Trond Halvorsen
Hege Vestbø Sætre, Utdanningsforbundet	Charles Rojahn, Utdanningsforbundet	Hege Vestbø Sætre
Brith Antonsen, LO Skolenes landsforbund	Kjersti Nyhus Thommesen, LO Skolenes landsforbund	Brith Antonsen
Elevrepresentasjon		
August Østby, Elevorganisasjonen		
Utdanningsdirektoratet		
Jorunn T. Leegaard		Jorunn T. Leegaard

Dagsorden:

Sak 1-2-25: Godkjenning av innkalling og dagsorden

Sak 2-2-25: Konstituering FRFBIE

Sak 3-2-25 Møtedatoer vår 2026

Sak 4-2-25: Prioritering for utvikling av læremidler innenfor smale fag/fagområder 2026

Sak 5-2-25 Utvikling av Europass fagbeskrivelser

Vedtakssaker ettersendt 22.oktober:

- Utkast modulstrukturert læreplan vg3 frisørfaget
- Høring Forslag om å opprette kryssløp fra vg2 medieproduksjon (IM) til vg3 profileringsdesignfaget (FBIE)

Orienteringssaker

Sak 6-2-25: Liste over tradisjonshåndverksfag som utløser ekstra tilskudd til lærebedrifter

Sak 7-2-25: Eventuelt

Orientering oppdrag tilrettelegging skriftlig eksamen yrkesfag vg 3 (ettersendt 22.10.25)

Sak 1-2-25: Godkjenning av innkalling og dagsorden

Vedtak:

FRFBIE godkjente innkalling og dagsorden.

Sak 2-2-25: Konstituering FRFBIE

I henhold til [mandat og retningslinjer for samarbeidet mellom SRY, faglige råd og Utdanningsdirektoratet](#), skal rådene konstituere seg selv.

De faglige rådene skal oppnevne en leder, en nestleder og et arbeidsutvalg.

FRFBIE behandlet sak om konstituering i rådsmøtet 24.september, og fattet følgende vedtak: *Faglig råd for frisører, blomster, interiør og eksponeringsdesign ønsker å forberede seg ytterligere. Konstitueringen gjøres på neste møte i rådet.*

Vedtak:

Janne Ottersen Fraas – leder

Trond Halvorsen – nestleder

Synnøve Dolven og Brith Antonsen – AU-medlem

Rådet gjør en vurdering halvveis i perioden og tar opp sak om konstituering.

Sak 3-2-25 Møtedatoer vår 2026

Det legges opp til rådsmøter i de faglige rådene i uke 7, 16, og i uke 24.

I tillegg er det planlagt en samling **4.-5. februar** i Oslo for medlemmer og observatører i de faglige rådene. Nærmere info om programmet og påmelding kommer.

Vedtak:

FRFBIE vedtok følgende datoer for rådsmøter;

- Tirsdag 10.februar
- Torsdag 16.april
- Rådet forsøker å finne en dato i uke 22 eller 23 i vår.
Uke 24 er en svært vanskelig på grunn av eksamen.
Rådet ønsker flere fysiske møter.

Sak 4-2-25: Prioritering for utvikling av læremidler innenfor smale fag/fagområder 2026

Bakgrunn

Hvert år blir det bevilget tilskudd til å utvikle læremidler til fag/fagområder som ikke har et markedsgrunnlag innenfor fire områder: **smale fagområder**, særskilt tilrettelagte læremidler, læremidler for minoritetsspråklige elever og parallellutgaver. Smale fagområder vil si fag med færre enn 3000 elever i årskullet, ansett å ikke ha muligheter for tilstrekkelig inntjening ved kommersielt salg av læremidler¹. Les mer om tilskuddsordningen [her](#).

[Her](#) er oversikt over tildelinger fra 2019 til 2025 for alle de faglige rådene. Som det framgår av oversikten, er det for utdanningsprogrammet FBIE utviklet læremidler for alle fag/fagområder på vg 1 og vg 2.

Kriterier prioritering for 2026

De faglige rådene bes foreta en ny vurdering innenfor sitt utdanningsprogram for 2026-utlysningen. Det gjøres ut fra hvilke fag/fagområder som gjenstår innenfor vg1, vg2 og vg3-løp i skole. Vi gjør oppmerksom på at det ikke er mulig å prioritere læremidler for vg3-opplæring i bedrift². Rådene bes svare innen 14. november 2025.

Fra diskusjonen i rådet;

Det ble etterlyst en oversikt over hvor læremidler som er utviklet gjennom ordningen, og hvor man får tilgang til disse. Det ble vist til www.delekunnskap.no Erfaring fra blomsterdekoratør (vg2) er at læremidlene som er utviklet er gode, og etterspurt. Læremidler for vg 2 kan også være nyttig for opplæring i bedrift. Det ble drøftet om det er behov for særskilte læremidler til modulstrukturert opplæring for voksne, og om det evt kan falle inn under ordningen. Det ble etterspurt hvordan kvalitetssikringen av læremidlene som utvikles foregår. Maskør- og parykkmakerfaget ble nevnt, men ikke et stort behov nå.

Vedtak:

FRFBIE har ingen innspill til prioriteringer for utlysningen for 2026.

Rådet ber om at sak om læremidler settes opp på nytt med mer informasjon om utviklede læremidler.

Sak 5-2-25 Utvikling av Europass fagbeskrivelser

Bakgrunn for saken

De faglige rådene, med unntak av to, har utviklet mellom tre til fem Europass-beskrivelser. De faglige rådene har mulighet til å velge inntil 5 nye lærefag til Europass-fagbeskrivelse.

Europass er forankret i EØS-avtalen av europaparlaments- og rådsvedtak nr. 2241/2004/EF av 15. desember 2004 om en enhetlig fellesskapsramme for å skape klarhet i kvalifikasjoner og kompetanse innenfor fag- og yrkesopplæring.

Utviklingen av Europass fagbeskrivelser er et nasjonalt ansvar og det er utviklet en europeisk veileder som beskriver felles form og innhold av beskrivelsene som landene skal følge. Se [lenke til veiledningen her](#).

Lengden på beskrivelsen skal være fra 750 til 1500 tegn. Formatet på beskrivelsen skal være en kort forklarende tekst og maks 12 kulepunkter som fanger essensen av kompetansen. Vedlagt ligger eksempel på Europass fagbeskrivelse i betongfaget etter europeisk veileder.

[Status for frisør, blomster, interiør- og eksponeringsdesign](#)

Alle lærefagene i FBIE ble valgt ut for utvikling av Europass-fagbeskrivelse i 2024.

Beskrivelsen for blomsterdekoratørfaget, frisørfaget, maskør- og parykkmakerfaget og profileringsdesignerfaget er oversendt til språkvask og til engelsk oversettelse.

Fra diskusjonen:

Det ble etterspurt hvorfor ikke europass-ordningen skal omfatte yrkesfaglig utdanning med opplæring i skole (yrkeskompetanse). I oversikten over Europass-beskrivelser fra tidligere er både fag- og svennebrev og yrkeskompetanse lagt inn. Utdanningsløpene er ulike fra land til land, og for å kunne sammenligne på tvers av land er det viktig at alle utdanningene kommer med.

Vedtak:

FRFBIE ønsker at eksponeringsdesigner og interiørkonsulent (begge tre år opplæring i skole / yrkeskompetanse) tas inn i arbeidet med europass-beskrivelser.

[Vedtakssaker ettersendt 22.oktober:](#)

[Utkast modulstrukturert læreplan vg3 frisørfaget](#)

Utkast til modulstrukturert læreplan ble sendt rådet, og gått gjennom i rådsmøtet. Det ble gitt en kort orientering fra arbeidet i læreplangruppa og om forslag til videre framdrift.

Vedtak:

FRFBIE støtter utkastet til læreplan, og mener læreplangruppa har gjort et godt arbeid. Rådet støtter at utkastet sendes på høring i tråd med framdriftsplanen.

[Høring Forslag om å opprette kryssløp fra vg2 medieproduksjon \(IM\) til vg3 profileringsdesignfaget \(FBIE\)](#)

FRFBIE behandlet sak om kryssløp i rådsmøte i juni i år, og støttet forslaget og en høring. Forslaget om kryssløp er sendt på høring, med frist 27.november. [Lenke til høringen her](#).

Rådet ønsker mer statistikk som er relevant for kryssløpet, om bl a søking og avlagte fagbrev.

Vedtak:

FRFBIE avgir kort høringssvar og støtter kryssløpet. Rådet legger i sitt høringssvar inn kommentar om at kryssløpet kan få konsekvenser for læreplasser og ivaretagelse av håndverket, og at rådet vil følge dette.

Orienteringssaker

Sak 6-2-25: Liste over tradisjonshåndverksfag som utløser ekstra tilskudd til lærebedrifter

Bakgrunn for saken

I tilbudsstrukturen for fag- og yrkesopplæringen finner vi fag som ivaretar tradisjonelle håndverksfaglige teknikker, metoder og materialer. Fagene blir vurdert til å ha en kulturell verdi. Det er derfor av samfunnsmessige årsaker viktig å videreføre kunnskapen, på tross av at fagene har et lite rekrutteringsbehov. Fylkeskommunen gir et ekstra tilskudd per år for læretiden i bedrift for verneverdige tradisjonshåndverksfag. De fleste av lærefagene som utløser ekstra tilskudd til lærebedrifter hører til utdanningsprogrammet Håndverk, design og produktutvikling. Det er også lærefag med på listen fra utdanningsprogrammene Naturbruk, Teknologi og industrifag, samt fra Frisør, blomster, interiør- og eksponeringsdesign.

Utdanningsdirektoratet avgjør, etter innspill fra Sekretariatet for små og verneverdige fag (SSV) og de faglige rådene, hvilke fag som skal regnes som tradisjonshåndverksfag. Listen over lærefag publiseres årlig av Udir, [se liste for 2025 her](#). Informasjon om tilskuddssatser for inneværende år [her](#).

Kriterier

Følgende kriterier ligger til grunn for at fag skal få ekstra tilskudd:

- Faget skal være en del av tilbudsstrukturen for videregående opplæring eller være godkjent som et forsøk.
- Faget er truet og fagkunnskaper står i fare for å dø ut på grunn av mangel på ny rekruttering.
- Faget skal ivareta tradisjonelle håndverksfaglige teknikker, materialer og metoder.
- Faget har kulturell verdi, som det av samfunnsmessige årsaker er viktig å videreføre.

Sekretariatet for små og verneverdige fag, Norsk håndverksinstitutt, har foreslått at følgende lærefag bør føres inn på listen fra 2026; gullsmedfaget, glassliperfaget (fastsatt juni 2025), garverfaget (planlagt fastsettingsmøter i oktober 2025). Listen ble grundig gjennomgått høsten 2021 i forbindelse med innføring av ny yrkesfaglig tilbudsstruktur og fagfornyelsen. I lys av arbeid i regi av vernemyndigheter som [bevaringsstrategien for kulturhistorisk verdifulle kirkebygg](#) og [Riksantikvarens Håndverkerstrategi](#), ønsker Udir informasjon om behov i bransjer og evt andre forslag til justeringer av listen fra 2026.

Vedtak

Sak tatt til orientering.

Sak 7-2-25: Eventuelt

Ingen saker til eventuelt.